Lietas arhīva Nr. K71-0150-19/11
ECLI:LV:VRT:2019:0221.11300010718.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2019.gada 21.februārī

Vidzemes rajona tiesa Madonā
tiesnese Ilze Lazdiņa ,
piedaloties prokurorei Madarai Lapai
un aizstāvei Litai Skrajānei ,
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu /pers. C/ , personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 143. panta pirmās daļas .

Aprakstošā daļa

/pers. C/ nelikumīgi iekļuva mājoklī pret tajā dzīvojošās personas gribu.

/pers. C/ 2018. gada 3. janvārī ap plkst. 01.00, personisku motīvu vadīts, nolūkā satikt /pers. D/, lai atprasītu parādu, būdams alkohola ietekmē, iepriekš nebrīdinot par savu ierašanos, ieradās Cesvaines novadā, /adrese/, kur devās uz /pers. D/ īrēto dzīvokli /numurs/. Nesaņemot dzīvoklī esošās personas, proti, /pers. D/ atļauju vai uzaicinājumu ienākt dzīvoklī, /pers. C/ ar kāju iespēra pa minētā dzīvokļa ārdurvīm, kā rezultātā durvis, kas bija aizslēgtas, atvērās. /pers. C/ bez /pers. D/ piekrišanas iegāja dzīvoklī un uzturējās tajā. Šādā veidā nelikumīgi iekļuva cietušā mājoklī un pārkāpa Latvijas Republikas Satversmes 96. pantā nostiprinātās tiesības uz mājokļa neaizskaramību.

Ar savām darbībām /pers. C/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 143. panta pirmajā daļā.

Motīvu daļa

Uz tiesas sēdi apsūdzētais atkārtoti nav ieradies. Telefoniski sazinoties ar tiesu, lūdzis lietu izskatīt bez viņa klātbūtnes. Norādījis, ka uzturas Zviedrijā un nav līdzekļu, lai ierastos Latvijā.

Tiesa, uzklausot prokurores un aizstāves viedokļus, atzina, ka ir objektīvs pamats krimināllietu iztiesāt bez /pers. C/ piedalīšanās un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 464.panta pirmās daļas nosacījumiem. Minētā likuma norma paredz, ka krimināllietu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu tiesa var iztiesāt bez apsūdzētā piedalīšanās , ja apsūdzētais atkārtoti bez attaisnojoša iemesla neierodas uz tiesas sēdi vai ir iesniedzis tiesai lūgumu par krimināllietas iztiesāšanu bez viņa piedalīšanās.

Krimināllikuma 143.panta pirmajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā krimināpārkāpums. Aizstāvja piedalīšanās, kā to paredz Kriminālprocesa likuma 83.panta trešā daļa, ir nodrošināta.

Pirmstiesas kriminālprocesā /pers. C/ pilnībā atzinis vainu izdarītajā noziedzīgajā nodarījumā. Nopratināts kā apsūdzētais liecinājis, ka nelikumīgi iekļuvis /pers. D/ dzīvesvietā. Izdarīto nožēlojot. Paliekot pie iepriekš sniegtajām liecībām (lietas 33.-*34.lapa*). Nopratināts kā persona, pret kuru uzsākts kriminālprocess , /pers. C/ liecinājis, ka kopā ar /pers. D/ un /pers. E/ lietojuši alkoholu. Iedevis /pers. D/ 10 EUR alus iegādei, bet viņš alu neatnesis. Naktī gājis uz /pers. D/ dzīvokli, lai atprasītu naudu. Klauvējis pie durvīm, bet tās neviens neatvēris, lai gan dzirdējis, ka dzīvoklī kāds atrodas. Dusmās, sperot ar kāju, izsitis dzīvokļa durvis un neprasot /pers. D/ atļauju iegājis dzīvoklī (lietas 15.-16.,18.lapa).

Neskatoties uz to, ka apsūdzētais pirmstiesas izmeklēšanā savu vainu viņam celtajā apsūdzībā atzinis pilnībā un izteicis lūgumu lietu skatīt bez pierādījumu pārbaudes, tiesa pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmās daļas nosacījumiem atzīst, ka izskatot krimināllietu bez apsūdzētā klātbūtnes ir veicama pierādījumu pārbaude.

Paša apsūdzētā liecības tiesa atzīst par patiesām un ticamām, jo tās apstiprinās arī ar tiesā sniegto cietušā liecību un pārējiem tiesas izmeklēšanā pārbaudītiem pierādījumiem.

Cietušais /pers. D/ liecināja, ka pagājušā gada 2.janvārī pa dienu lietojis alkoholu kopā ar kaimiņu /pers. E/. Tās dienas vakarā pie mājas saticis /pers. C/, kurš iedevis 5 EUR, lai viņam nopērkot kredītu telefonam . Naudu iztērējis un prasīto nenopircis, bet nopircis priekš sevis alu. Vēlāk /pers. C/ , izsperot durvis un neprasot atļauju , ienācis viņa dzīvoklī un pieprasījis atdot 10 EUR. To, vai klauvēts pie durvīm, nedzirdējis, jo bijis iesnaudies. /pers. C/ ienācis dzīvoklī, paņēmis alus pudeli, prasījis, kad atdos parādu . Pateicis /pers. C/, ka ceturtdien naudu atdos un /pers. C/ aizgājis. Izlauztās durvis kopā ar /pers. E/ salabojuši. Naudu /pers. C/ atdevis 11.janvārī.

Arī liecinieks /pers. E.apstiprināja, ka /pers. C/ 2018.gada 3.janvāra naktī klauvējis pie cietušā dzīvokļa durvīm un spēris pa tām. Pēc brīža liecinieks redzējis, ka /pers. C/ atrodas /pers. D/ dzīvoklī . Dzirdējis, ka viņi sarunājas par naudu, ko /pers. C/ iepriekš iedevis, bet /pers. D/ nenopircis prasīto. Ievērojis, ka dzīvokļa durvīm bijis izlauzts aizbīdnis. To abi ar /pers. D/ nākošajā dienā salabojuši.

Vainīgā darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 143.panta pirmās daļas. /pers. C/ apzinājās, ka /pers. D/ dzīvokļa durvis nakts laikā ir aizvērtas un cietušais viņu dzīvoklī neaicina, taču tas vainīgajam nebija šķērslis, neprasot /pers. D/ atļauju, prettiesiski dzīvoklī iekļūt. Līdz ar to apsūdzētais ir sodāms par izdarīto noziedzīgo nodarījumu.

Atbilstoši Krimināllikuma 35.pantā noteiktajam , soda mērķis ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, vainīgo personu sodīt par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu , nosakot soda veidu , tiek ņemts vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturs un radītais kaitējums, vainīgā personība , savukārt, nosakot soda mēru, tiek ņemti vērā atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi.

/pers. C/ iepriekš ir bijis divas reizes notiesāts par mantiskiem noziegumiem. Pēdējā sodāmība - 2017.gada 15.februārī, kad atzīts par vainīgu Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzētā nozieguma izdarīšanā un , piemērojot Krimināllikuma 50.panta piektās daļas nosacījumus, sodīts ar piespiedu darbu 210 stundām. Tā kā notiesātais izvairījies no soda izciešanas , ar Gulbenes rajona tiesas 2017.gada 5.oktobra lēmumu neizciestais sods

aizstāts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 20 dienām. Aizstāto sodu /pers. C/ izcietis un no cietuma atbrīvots 2018.gada 6.augustā (55.-56.lapa). Informācijas centra izziņa apstiprina , ka apsūdzētajam piemēroti vairāki administratīvi sodi (lietas 23.25.lapa).

Pats /pers. C/ pirmstiesas procesā norādījis, ka dzīvo un strādā ārzemēs, apgādājamo nav.

Krimināllikuma 47.pantā noteiktos atbildību mīkstinošos apstākļus apsūdzētajam tiesa nekonstatē. /pers. C/ par Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.,12.punktā noteiktiem atbildību pastiprinošiem apstākļiem atzīstami – noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu, izdarīts alkohola ietekmē.

Krimināllikuma 143.panta pirmajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums , atbilstoši Krimināllikuma 7.panta otrajai daļai, klasificējams kā kriminālpārkāpums. Minētā panta sankcija paredz īslaicīgas brīvības atņemšanas, piespiedu darba vai naudas soda piemērošanas iespēju.

Krimināllikuma 46.panta ceturtā daļa noteic, ka brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglākā soda veidiem.

Ņemot vērā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus un motīvu, to, ka cietušajam nav radīts materiāls kaitējums, tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā soda mērķis ir sasniedzams nosakot panta sankcijā paredzēto vieglāko sodu – naudas sodu. Pats apsūdzētais norādījis, ka strādā ārzemēs. Lai gan tiesai nav zināms kādi ir viņa ienākumi un iespējas samaksāt naudas sodu, ir jāņem vērā, ka Augstākā tiesa vairākkārt norādījusi, ka saskaņā ar Krimināllikuma 41.panta otro daļu vainīgās personas mantiskais stāvoklis ņemams vērā, nosakot naudas soda kā pamatsoda apmēru, taču tas nevar būt kritērijs soda veida izvēlei. Apsūdzētā mantiskais stāvoklis nevar būt par iemeslu, lai liegtu viņam iespēju piemērot naudas sodu un noteiktu smagāku sodu (*Augstākās tiesas 2014.gada 29.aprīļa lēmums lietā nr.SKK-150/2014).*

Saskaņā ar Krimināllikuma 41.panta otrās daļas 1.punktu naudas sods kā pamatsods par kriminālpārkāpumu nosakāms trīs līdz simts Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā.

Tā kā lietā ir konstatēti apsūdzētā atbildību pastiprinoši apstākļi, tiesa atzīst, ka /pers. C/ nav iespējams piemērot naudas sodu minimālajā apmērā, kādu to paredz Krimināllikuma 143.panta pirmās daļas sankcija.

/pers. C/ valsts nodrošināto juridisko palīdzību tiesas procesā īstenoja aizstāve L.Skrajāne , kurai saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84.pantu un Ministru Kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumiem Nr. 1493 "Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību", atbilstoši iesniegtajam aprēķinam, izmaksājama atlīdzība 100,00 EUR**.** Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 4.punktu, 368.panta pirmo daļu, šie procesuālie izdevumi no apsūdzētā piedzenami valsts labā. Uz apsūdzēto neattiecas Kriminālprocesa likuma 85.panta nosacījumi par personām, kuras atbrīvojamas no samaksas par aizstāvja palīdzību. Lai gan vainīgais telefoniski ir norādījis, ka nevarēs ierasties uz tiesu, jo neesot līdzekļu, lietā nav dokumentu , kas apliecinātu, ka /pers. C/ mantiskais stāvoklis izslēdz iespēju aizstāvja palīdzību nodrošināt no saviem līdzekļiem.

Procesuālie izdevumi saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 529.panta 2.punktu ir piedzenami tikai tajā gadījumā, ja tie netiks labprātīgi atlīdzināti 30 dienu laikā no nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

Lietā nav lietisko pierādījumu un dokumentu, par kuriem būtu lemjams saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240. pantu .

Apsūdzētajam pirmstiesas procesā piemērots drošības līdzeklis – dzīves vietas maiņas paziņošana un papildus drošības līdzeklis – aizliegums izbraukt no valsts (lietas 19. lapa). Neraugoties uz to, ka /pers. C/ neievēro viņam piemērotos drošības līdzekļus, tiesa atzīst, ka līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim tie atstājami negrozīti, lai nodrošinātu Kriminālprocesa 333.panta pirmajā daļā noteikto , proti, personai , kura konkrētajā kriminālprocesā norādījusi procesuālās darbības veicējam savu adresi, ir pienākums būt sasniedzamai šajā adresē.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 527.-531.pantu, tiesa nosprieda

/pers. C/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 143. panta pirmajā daļā un sodīt ar naudas sodu 5 (piecām) minimālajām mēnešalgām ,t.i.2150,00 EUR (divi tūkstoši viens simts piecdesmit *euro*) .

Naudas sods samaksājams 30 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas, iesniedzot maksājumu apliecinošu dokumentu Vidzemes rajona tiesas kancelejā Madonā, Avotu ielā 8.

Līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim atstāt negrozītu piemēroto drošības līdzekli – dzīves vietas maiņas paziņošanu un papildus drošības līdzekli – aizliegumu izbraukt no valsts.

Par labu valstij no /pers. C/ piedzīt procesuālos izdevumus par aizstāves sniegto juridisko palīdzību - 100,00 EUR (simts *euro*) .

Sprieduma labprātīgai izpildei daļā procesuālo izdevumu samaksāšanu noteikt termiņu - 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās brīža. Uzlikt par pienākumu procesuālo izdevumu atlīdzināšanas apliecinošu dokumentu nekavējoties iesniegt Vidzemes rajona tiesā Madonā.

Spriedumu 10 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas - 2019.gada 22.februāra var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijā, iesniedzot sūdzību vai protestu Vidzemes rajona tiesā Madonā .

Tiesnese (personiskais paraksts) I.Lazdiņa